

Ma kro: Talep koşulları firmaların fiyatlama gücünü de sınırlamaya başladı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), haziranda hem iç hem dış talep koşullarındaki yavaşlamanın etkisiyle 47,2'den 46,7'ye gerilerken, ikinci çeyrek ortalaması 47,1 ile ilk çeyreğin 0,8 puan altında kaldı. Tüm sektörlerde manşet endeksin aylık ve çeyreklik bazda 50 eşik değerinin altında kalması imalat sanayiinde belirginleşen yavaşlamanın sektörlerin geneline yayıldığına işaret ediyor. Talep koşullarının üretim ve istihdam üzerindeki sınırlayıcı etkisi sürüyor. Diğer taraftan, kur ve petrol fiyatlarındaki yükseliş kaynaklı olarak sektörlerin tamamında girdi maliyetleri artıyor. Firmaların bu artışı nihai ürün fiyatlarına yansıtmakta zorlanması talep koşullarının zayıfladığını teyit eden bir diğer gelişme.

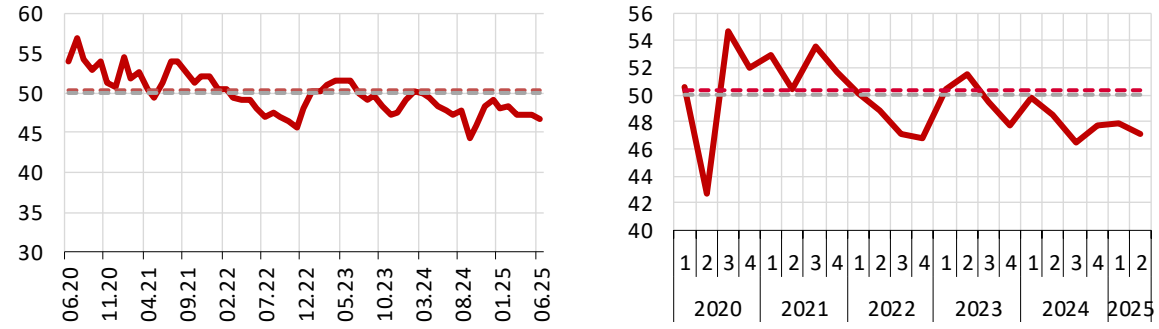
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **İç ve dış talep koşulları kaynaklı üretim yavaşlaması 15. aya taşındı.** Yeni siparişler haziran ayında da azalmaya devam ederek endekste aşağı yönlü eğilim ikinci yıla uzandı. Yeni ihracat siparişler benzer şekilde azalmaya devam ederken, her iki endekste düşüş son üç ayın en belirgin düzeyinde gerçekleşti. Siparişlerdeki düşüş neticesinde üretim gerilemesi anekdotal bilgiye göre Ekim 2024'ten bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.
- **İstihdam endeksi** son 7 aydır, satın alma endeksi ise 14 aydır azalış kaydediyor. İstihdam ve satın alma faaliyetindeki azalışta yeni siparişlerdeki yavaşlama etkili olmaya devam ediyor.
- **Enflasyonist baskılar:** Anket katılımcıları, TL'deki değer kaybı ve jeopolitik gelişmeler kaynaklı olarak girdi fiyatlarının belirgin şekilde arttığını belirtti. Diğer yandan talepteki zayıflık firmaların fiyat belirleme gücünü sınırlayarak nihai ürün enflasyonu bu ayda 2025 yılının en düşük seviyesinde gerçekleşti.
- Üretim, yeni siparişler ve girdi talebindeki zayıflamanın neticesinde son üç aydır iyileşen **tedarikçi teslimat süreleri** haziranda ham madde yetersizliklerinden dolayı artış kaydetti.

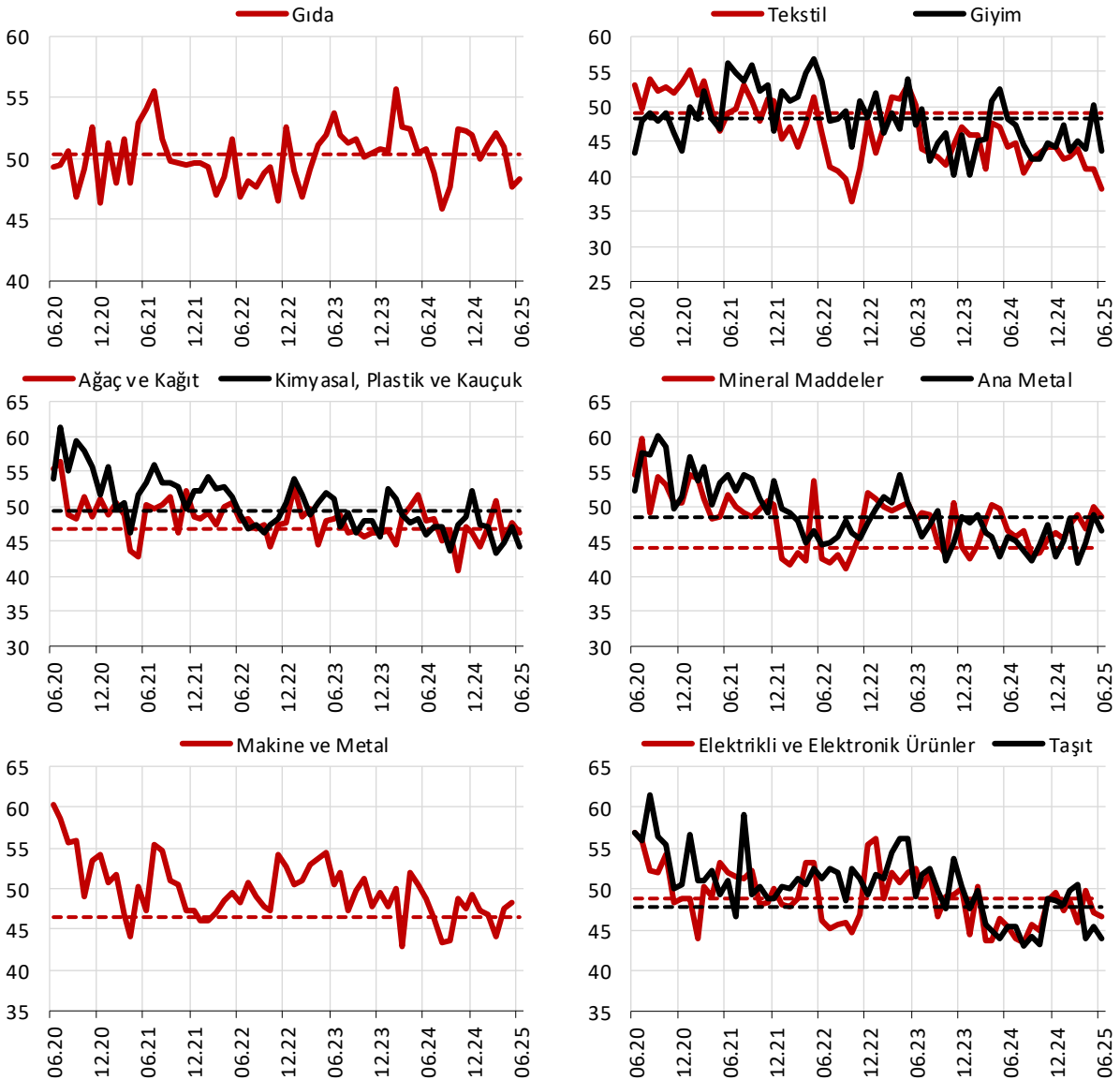
Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- **Manşet endeks** hem haziranda hem de çeyrek bazda tüm sektörlerde 50 eşik seviyesinin altında kalarak faaliyet koşullarının sektörlerin geneline yayılan şekilde bozulduğuna işaret etti. Aylık bazda en sert düşüş giyim ve tekstil sektörlerinde görülürken, mayısta genişleme bölgesinde bulunan giyim ve mineral madde sektörleri bu ayda daralma bölgesine geçti (Grafik 2).
- **Üretim endeksi** takip edilen on sektörün tamamında 50 eşik seviyesinin altında kaldı. Giyim sektöründeki üretim yavaşlaması Eylül 2023'ten bu yana en hızlı düzeyde gerçekleşirken, mayıs verisi hariç tutulduğunda endeksin 2 yıldır daralma bölgesinde kaldığı görülüyor. Giyim ile yüksek ileri bağlantıya sahip tekstil sektöründe ise üretim yavaşlaması Ekim 2022'den bu yana en yüksek düzeye ulaştı. Kimya, taşıt ile elektrikli ve elektronik ürünler de üretimleri en fazla gerileyen diğer sektörler olurken, bu sektörlerdeki üretim düşüşü önceki aya kıyasla arttı (Grafik 3).
- **Yeni siparişler endeksi** makine sektörü haricinde tüm sektörlerde 50 eşik değerinin altında kaldı. Makine sektörü yeni siparişlerindeki artış, yeni ihracat siparişlerindeki güçlü iyileşmenin desteğiyle son 1 yıldır ilk kez arttı. Yeni siparişleri aylık bazda en belirgin azalan sektör dış talepteki keskin zayıflamanın etkisiyle giyim olurken, tekstilde yeni sipariş endeksi Ekim 2022'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşti (Grafik 3).
- Üretimde görülen düşüş nedeniyle sektörler bu ayda genel olarak **istihdamı** azaltma eğilimi gösterdi. 8 sektörde istihdam hacmi gerilerken, ana metal ve elektronik sektörlerinde çalışan sayısı arttı (Grafik 3).
- **Girdi maliyetleri** TL'deki değer kaybı ve ham madde maliyetlerindeki yükseliş nedeniyle bu ayda belirgin arttı. En düşük girdi maliyet artışı, satışlarını artırabilmek için nihai fiyatlarını düşüren tekstil sektörü sayesinde giyim sektöründe kaydedildi (Grafik 3).

Grafik 1. ISO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASALUYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş, Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

